

4T D'ESO · EM4 · UNITAT 7

L'empresa: costos, ingressos i resultat

Funcions de l'empresa, costos, llindar de rendibilitat, caixa, cost enfonsat i cost d'adoptar IA

7

PER COMENÇAR

En aquesta unitat aprendràs a...

- Explicar què és una empresa, les seves funcions i els seus objectius.
- Distingir costos fixos i variables i calcular el cost total i el mitjà.
- Calcular ingressos, resultat i marge i trobar el llindar de rendibilitat.
- Diferenciar el resultat de la caixa i per què no són el mateix.
- Reconèixer el cost enfonsat i l'excés de confiança en decidir.
- Valorar quan una eina digital redueix de debò els costos.
- **Què construiràs:** els comptes d'un petit negoci fictici (E7).

SITUACIÓ DE PARTIDA · CAS FICTICI

Una situació de partida

És març a 4t B. Les dessuadores de final de curs, idea d'en Hugo, s'han venut totes: quinze, a quinze euros. El resum que en Dani ha demanat a un assistent diu que el grup ha guanyat quaranta-cinc euros; la Lucía fa números i creu que han perdut diners. Com, si no en va sobrar cap?

❓ Si vens tot el que has fabricat, segur que has guanyat diners? De què depèn?

❓ Un negoci cobrarà d'aquí a dos mesos, però paga avui el seu proveïdor. Quin problema pot tenir encara que al final guanyi?

❓ Escriu tres despeses d'un bar que no canvien encara que entrin més o menys clients i tres que sí que canvien.

MAPA DE LA UNITAT

Què veurem

- **7.1** L'empresa: funcions i objectius
- **7.2** Responsabilitat social de l'empresa
- **7.3** Costos fixos i variables
- **7.4** Ingressos, resultat i llindar de rendibilitat
- **7.5** Benefici no és caixa
- **7.6** Passat i futur: cost enfonsat i excés de confiança
- **7.7** Quan pot reduir costos la IA? El cost d'adoptar-la

Sis funcions d'una empresa

Aprovisionament

Comprar el cafè, el pa i la fruita.

Producció

Preparar els esmorzars i el menú del dia.

Funció comercial

Atendre la terrassa i cobrar la clientela.

Funció financera

Portar els comptes i vigilar els diners disponibles.

Recursos humans

Repartir els torns del cap de setmana.

Direcció

Decidir què s'ofereix i a quin preu.

CLAU

En una empresa petita ningú no diu «ara faig l'aprovisionament», però **si una funció falla, el negoci ho nota**.

Responsabilitat o ecoblanqueig

Decisions verificables

- Complir la llei: informar dels al·lèrgens
- Gots reutilitzables en lloc d'un sol ús
- Dades que es poden comprovar: una factura, un certificat

VS

Ecoblanqueig

- Un cartell de «bar sostenible» sense canviar res
- Presumir de «verd» sense proves

CLAU

La responsabilitat social es mesura pel que una empresa **fa**, no pel que anuncia.

El cost mitjà baixa

Costos fixos de 60 € i cost variable de 12 € per dessuadora.

DESSUADORES	COST FIX	COST VARIABLE	COST TOTAL	COST MITJÀ
5	60 €	60 €	120 €	24 €
10	60 €	120 €	180 €	18 €
15	60 €	180 €	240 €	16 €
20	60 €	240 €	300 €	15 €
25	60 €	300 €	360 €	14,40 €

CLAU

Només es reparteix el cost fix: el cost mitjà s'acosta a **12 €** però mai no hi baixa.

Vendre-ho tot i perdre

15 dessuadores a 15 €

Ingressos de 225 €; costos de 180 € de tela més 60 € de pantalla.

1. **Marge.** 15 − 12 = 3 € per dessuadora.
2. **Llindar.** 60 ÷ 3 = 20 dessuadores; se'n van vendre 15.
3. **Resultat.** 225 − 240 = −15 €.

✔ **L'assistent deia +45 € perquè no comptava els 60 € de la pantalla.**

7.5 · CAS · MARÇ DE 2027

On són els diners?

DATA	MOVIMENT	SALDO SENSE L'AVANÇAMENT
3-3	Pagament al taller: −240 €	−240 €
15-3	Cobren 11: +165 €	−75 €
29-3	Cobren els 4 que faltaven: +60 €	−15 €

CLAU

Hi va haver un problema de **caixa** (el forat de 240 €) i un de **resultat** (la pèrdua de 15 €).

La pantalla ja està pagada

Una segona tanda

Mateix preu (15 €) i cost (12 € per dessuadora).

1. **Cost enfonsat.** Els 60 € de la pantalla i els −15 € no tornen: no compten.
2. **Marge.** Cada dessuadora nova deixa 3 €.
3. **Empat.** Amb 5 dessuadores es compensen els −15 €; a partir d'aquí es guanya.

✔️ **«Segur que en vénen deu més» no és un nombre: pensa en un rang.**

El cost d'adoptar l'eina

Cost mensual dels 40 encàrrecs (12 € per hora).

Font: cas de la unitat (supòsits didàctics).

CLAU

Si la revisió dura més de 0,7875 h, l'estalvi **desapareix**.

🙋 PREGUNTA PER A LA CLASSE

Un assistent promet: «Faràs els cartells en la meitat de temps. Estalvi assegurat: redueixes els costos un 50 %». Què cal comprovar primer?

A Si el càlcul inclou la revisió, les correccions, la llicència i la formació

B Res: l'etiqueta «IA» assegura l'estalvi

C Només el preu de la llicència

✔️ Un estalvi de temps no és el mateix que diners a la caixa: només els números, amb tots els costos, diuen si l'eina redueix de debò el cost.

REPÀS

Idees clau

- **L'empresa.** Funcions: compres, producció, comercial, finances, persones, direcció, objectius: benefici, supervivència, creixement, impacte, responsabilitat social, no ecoblanqueig.
- **Costos.** Cost fix i cost variable, cost total i cost mitjà, amb cf i cvu fixos, el cost mitjà baixa.
- **Resultat i llindar.** Ingressos = preu × unitats, resultat = ingressos − costos totals, llindar = costos fixos / marge.
- **Benefici i caixa.** Resultat: guanyar o perdre, caixa: diner disponible avui, cobrar tard i pagar aviat.
- **Decidir i la IA.** Cost enfonsat i excés de confiança, cost de la ia: llicència, revisió, errors, estalvi de temps no és caixa.

PER ACABAR

Per pensar

1 Les dessuadores es van vendre totes i, tot i això, es van perdre 15 €. Quina dada faltava i com la buscaries abans de tornar a vendre?

2 Pensa en un negoci que coneguis: quin cost fix té i quin de variable? Quantes unitats haurien de vendre per no perdre?

3 Una eina promet fer-te la feina en la meitat de temps. Quines tres preguntes faries abans de creure que et surt més barata?

Ara et toca a tu!

Repassa, practica i comprova el que has après.

📝 **Resum**

✅ **Test**

👆 **Interactius**

Llibre, presentacions, resums i tests gratis a **josesande.com**